

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA DE ARTE DIN TÂRGU MUREȘ
ȘCOALA DOCTORALĂ TEATRU ȘI ARTELE SPECTACOLULUI

TEZĂ DE DOCTORAT

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. habil. Daniela LEMNARU

Student-doctorand:

Drd. Nicolae POȘTA

Târgu Mureș

2024

MINISTERUL EDUCAȚIEI
UNIVERSITATEA DE ARTE DIN TÂRGU MUREȘ
ȘCOALA DOCTORALĂ TEATRU ȘI ARTELE SPECTACOLULUI

(Teză de doctorat științific în domeniul teatru și artele spectacolului)

REZUMAT

TEATRUL ÎN MUZICĂ ȘI MUZICA ÎN TEATRU

Conducător de doctorat:
Prof. univ. dr. habil. Daniela LEMNARU

Student-doctorand:
Drd. Nicolae POȘTA

Târgu Mureș

2024

CUPRINS

Argument

CAP.I. Aspecte ale artei teatrale

Considerații generale

1.1.1. Apariția teatrului

1.1.2. Primii dramaturgi, apariția actorilor

1.1.3. De la Commedia dell'arte, la teatrul absurdului

1.2. Direcții, evoluții, tendințe

1.2.1. Percepția scenică a actului artistic

1.2.2. Aspecte ale reprezentației scenice

1.3. Repere esențiale ale teatrului contemporan

1.3.1. Spectacolul scenic contemporan

1.3.2. Tendințe în spectacolul de teatru românesc

1.3.3. Transformările percepției scenice ale actului artistic

CAP.II. Muzica

Aspecte generale

2.1.1. Privire asupra orientării socio-culturale

2.1.2. Spațiul scenic muzical în secolul XXI

2.1. Genurile muzicale

2.1.1. Aspecte generale

2.1.2. Apariția și evoluția genurilor muzicale clasice

2.1.3. Apariția și evoluția genurilor muzicale de divertisment

2.3. Înnoiri de limbaj și arhitectonică scenică în muzica ultimului secol

CAP.III. Teatrul și muzica

3.1. Aspecte comune

3.2. Interferențe

3.3. Teatralitatea și teatralizarea muzicii

3.4. Muzicalitatea teatrului

3.5. Relația teatru-muzică- teatru

- 3.6. Rolul de potențator al muzicii în teatru
- 3.7. Efectul muzicii în teatru
- 3.8. Jocul interferenței: teatrul și muzica
 - 3.8.1. Forme experimentale ale teatrului muzical
 - 3.8.2. Forme de teatru și muzică în creațiile folclorice românești
- 3.9. Energia scenică ca rezultat al interferenței celor două vibrații
 - 3.9.1. Aspecte generale privind energia transmisă prin procesul dual
 - 3.9.2. Teatrul, muzica și fizica cuantică
- 3.10. Ziua mondială a teatrului și ziua mondială a muzicii

CAP. IV. Interpretul în teatru și muzică. De la teorie la practică

- 4.1. Cunoștințe teoretice și practice
- 4.2. Vocalizele interpretului
- 4.3. Pregătirea psihologică
- 4.4. Fenomenul transmiterii energiei către public
- 4.5. Rugăciunea înainte de spectacol
- 4.6. Meditația
- 4.7. Strategii privind cariera artistică
- 4.8. Concluzii

CONCLUZII

BIBLIOGRAFIE

ARGUMENT

Domeniul cercetării

Cercetarea explorează câteva direcții importante ale artei teatrale și muzicale de-a lungul timpului, percepția asupra acestora, cât și genealogia și sincretismul în artă. Cercetarea are în vedere și orientarea creatorului de produs artistic în funcție de gustul grupului receptorului.

Temele esențiale pe care teza de doctorat „*Teatrul în muzică și muzica în teatru*” își propune să le abordeze vizează o incursiune de la universal la particular a evoluției ca direcție și sens a celor două arte prin mijlocirea creațiilor artistice, a căror analiză este bazată pe studiul: liniilor melodice, ritmului, timbrului sonor, nuanțelor muzicale, elementelor de dinamică muzicală, arhitectonica logico-estetică, cuvântul rostit, manifestarea scenică, teatralizarea și teatralitatea muzicii, muzicalitatea teatrală etc.

Continua intersecție a celor două arte, a condus de-a lungul timpului la crearea unor produse culturale artistice autentice, pe care le-am analizat în strânsă legătură cu contextul social al perioadei în care acestea au debutat și s-au dezvoltat.

Metodologia lucrării

Bazându-ne pe date concrete privind apariția, evoluția și tendințele atât în teatru cât și în muzică, metodele utilizate sunt: analiza documentară, analiza din punct de vedere muzical și dramatic a fenomenului de transmitere a mesajului artistic, analiza formelor sonore și scrise, identificarea și analiza elementelor tranzitorii care au condus la evoluția genurilor muzical-teatrale, cuantificarea din punct de vedere al receptorului al impactului realizat de produsul artistic.

Teza este structurată pe patru capitole, alături de un argument, concluzii, bibliografie și anexe.

În primul capitol intitulat „Aspecte ale artei teatrale”, am analizat cronologic fenomenul teatral, de la apariția primelor forme de manifestare la tendințe și înnoiri din ultimul secol și conexiunile cu muzica. În al doilea capitol cu titlul „Muzica”, am descris fenomenul muzical de la apariție până la tendințe noi în creația componistică și conexiuni cu teatrul. În cel de al treilea capitol, „Teatrul și muzica”, am pus în discuție posibilele

interferențe între teatru și muzică, am evidențiat rolul potențator al muzicii în teatru, am vorbit despre sincretismul în artă, iar în capitolul al IV-lea, „Interpretul în teatru și muzică. De la teorie la practică”, am analizat modul în care se desfășoară pregătirea unui interpret în teatru și muzică pentru a performa, punând un accent mai mare pe latura practică, oferind câteva exemple de exerciții și practici care au demonstrat utilitatea și necesitatea întrebuirii lor în etapa premergătoare actului artistic.

Cercetarea se bazează pe următoarele elemente esențiale:

- ✓ Recunoașterea contextului cultural și istoric. Aceasta include studierea perioadelor istorice relevante, a mișcărilor artistice și a contextului social și politic care au influențat dezvoltarea acestor arte.
- ✓ Analiza lucrărilor și a textelor relevante. Aceasta implică examinarea partiturilor muzicale, a scenariilor teatrale, a înregistrărilor audio și video, precum și a criticilor și a altor surse secundare.
- ✓ Studiul formelor și tehnicilor artistice, pentru a înțelege modul în care muzica și teatrul interacționează în practică.
- ✓ Explorarea aspectelor performanței, ce include studiul interpretării artistice, a regiei scenice, a designului de producție și a impactului asupra publicului.
- ✓ Cercetarea receptării și a impactului cultural, modul în care producțiile sincretice sunt percepute și interpretate de către public și impactul lor cultural și social.
- ✓ Abordări interdisciplinare, ceea ce include colaborarea cu cercetători din domenii precum: studiile muzicale, studiile teatrale, studiile de performanță și studiile culturale.
- ✓ Analiza comparativă și contextualitatea - pentru a obține o înțelegere mai profundă a sincretismului în teatru și muzică, cercetarea implică și analiza comparativă a diferitelor producții și contexte culturale. Aceasta poate ajuta la evidențierea asemănărilor și diferențelor dintre diferitele abordări și la contextualizarea lor într-un cadru mai larg.

Dialogul celor două arte din cele mai vechi timpuri a căpătat valențe estetice ce au creat o viziune complexă în istoria teatrului și a muzicii.

Principala contribuție a muzicii în teatru, constă în explorarea sunetului teatral.

Intersecția materialului auditiv cu formele de expresie manifestate în spectacol este o operă de artă, un fenomen care are ca efect impactul asupra publicului, care devine astfel participativ, căutător de sensuri, iar spațiul scenic un formator de opinii cu caracter educativ și de relaxare.

Prezentăm succint aspecte legate de fenomenul teatral, atinse în primul capitol:

Considerații generale

Teatrul este o formă de comunicare universală, o formă de exprimare care unește culturi și popoare. În același timp, teatrul este o artă, un mijloc de divertisment dar și unul de educație.

Teatrul este perceput ca fiind arta în care actorii interpretează diferite roluri în fața unei audiențe în mod direct. Este o modalitate captivantă de a transmite povestiri, idei și emoții, prin intermediul dialogului și a expresiei fizice.

Acest fenomen implică nu doar actorii, ci și regizorii, scenograful, costumele, luminile și, desigur, textul piesei. Împreună, acești factori creează o experiență unică și profundă pentru cei care participă la spectacol.

Teatrul nu este doar despre divertisment, ci și despre explorarea umanității în toată complexitatea ei. Piese de teatru pot aborda teme sociale, politice, filozofice sau psihologice, oferind publicului o perspectivă nouă sau provocându-l să reflecteze asupra lumii în care trăiesc. Nu în ultimul rând, teatrul este una dintre cele mai vechi forme de artă și divertisment, își are rădăcinile în tradițiile antice și continuă să fie o parte vitală a culturii contemporane în întreaga lume.

Aspecte ale teatrului antic

Fascinant și cu o puternică influență asupra istoriei artei, culturii și civilizației, teatrul antic se raportează la teatrul din perioada antichității clasice, în special în Grecia și Italia.

În Grecia antică, teatrul a fost un element central al vieții sociale și culturale. A fost în mare parte legat de ritualurile religioase și festivalurile publice, cum ar fi festivalurile organizate în cinstea lui Dionysos, zeul vinului și al extazului. Teatrul grec a început ca

parte a unui cult religios și a evoluat într-o formă distinctă de artă. Teatrul roman a fost inițial mai mult o imitație a teatrului grecesc, dar în timp romanii au dezvoltat propriile lor forme de teatru cum ar fi pantomima, spectacolele de circ, acestea făcând parte din divertismentul public.

Teatrul antic a avut un impact profund asupra teatrului european.

Aspecte ale teatrului medieval

Această perioadă este una complexă în evoluția teatrului european începând din secolul al V-lea, până în secolul al XV-lea. Teatrul a fost puternic influențat de aspecte religioase și sociale. Teatrul religios a fost una din formele cele mai distinctive, strâns legat de liturgia creștină și de sărbătorile bisericești.

Aspecte ale teatrului renascentist

A fost o perioadă de revigorare și reînnoire a teatrului care a avut loc în Europa în timpul Renașterii, în jurul secolului al XIV-lea până în secolul al XVII-lea. Această perioadă a fost caracterizată de o redescoperire a culturii clasice antice, de un interes crescut pentru umanism și pentru explorarea naturii umane.

Teatrul renascentist a fost influențat puternic de modelele clasice grecești și latine, iar dramaturgii și regizorii au căutat să recreeze splendoarea și măreția teatrului antic. Acest lucru a dus la o diversificare a formelor de teatru și la o creștere a complexității dramaturgiei și a reprezentării scenice.

Aspecte ale teatrului clasic

Ne referim aici la perioada din istoria teatrului, care este marcată de lucrările și stilurile specifice din Antichitate până în secolul al XIX-lea. Această perioadă este caracterizată de opere și dramaturgi celebri precum William Shakespeare, Molière, Euripide, Sophocles și alții, alături de forme dramatice consacrate precum tragedia, comedia, tragi-comedia și opera.

Teatrul clasic este adesea asociat cu stabilirea unor convenții și structuri specifice, cum ar fi cele trei unități (de acțiune, timp și loc) în dramaturgia clasică franceză, sau cu

tehnicile de recunoaștere și revers (anagnorisis și peripetea) în tragedia greacă. Este, de asemenea, perioada în care au fost stabilite multe dintre regulile și convențiile care guvernează dramaturgia occidentală și care au avut o influență profundă asupra teatrului modern.

Aspecte ale teatrului în perioada romantică

În această perioadă teatrul a cunoscut schimbări semnificative, reflectând spiritul și valorile acelei epoci.

Teatrul romantic a abordat subiecte considerate tabu sau controversate în epoca respectivă, cum ar fi iubirea interzisă, nebunia, moartea sau lupta pentru libertate. Teatrul romantic a fost adesea influențat de exotism și de fascinația pentru perioadele și locurile îndepărtate, a pus accentul pe exprimarea emoțiilor intense și a pasiunilor umane, personajele au devenit mai complexe.

Fenomenul teatral modern

Este un teren vast și divers, în continuă evoluție și reinterpretare. Începând cu secolul al XIX-lea și până în prezent, teatrul modern a experimentat o serie de schimbări radicale în stil, formă și conținut.

Fenomenul teatral contemporan

Fenomenul teatral contemporan este divers și dinamic și reflectă schimbările societății moderne. În timp ce multe aspecte ale teatrului rămân constante - cum ar fi interpretarea, regia și scenografia – există tendințe și inovații care își fac loc în acest domeniu, schimbând paradigma ideii de teatru.

De la Commedia dell'arte la Teatrul absurdului

Aparent opuse, atât Commedia dell'arte cât și Teatrul absurdului, au rădăcini adânci în reacțiile societății la condițiile culturale, politice și sociale ale vremurilor lor, reflectând preocupări comune, cum ar fi nonsensul, ludicul și critica societății.

Ambele forme de teatru folosesc umorul și absurditatea pentru a critica moravurile și structurile societății. În *Commedia dell'arte*, această critică este realizată prin parodia personajelor arhetipale a unor situații cotidiene. În teatrul absurdului, critica este mai profundă și filozofică, vizând sensul existenței și comunicarea umană.

Direcții, evoluții , tendințe

Percepția reprezentației scenice

Începuturile teatrului modern în primele decenii ale secolului al XX-lea, odată cu apariția de noi forme de expresie artistică, au dus la nașterea unor direcții literare, precum: futurismul, constructivismul, suprarealismul.

Aspecte ale reprezentației scenice

O înțelegere completă a mesajului scenic, o receptare corectă, se poate face numai urmărind toate semnalele date de către dramaturg în creația sa. Astfel, trebuie luate în considerare indicațiile scenice sau de regie, care conferă informații prețioase nu doar în reprezentare, ci și în lectura propriu-zisă. În perioada contemporană, acestea îmbracă diferite aspecte, au scopuri diferite, iar analiza lor ne arată diferitele tipuri de roluri pe care autorii le însușesc pentru a ilustra viziunea proprie asupra lumii.

Repere esențiale ale teatrului contemporan

Spectacolul scenic contemporan

În spectacolul scenic contemporan, pe lângă formele tradiționale care continuă să existe și curentele moderniste din secolul al XX-lea, apare interesul față de spectacolele, în care barierele între text, dans, muzica, proiecții video, dispar.

Odată cu perioada de început a teatrului modern, în primele decenii ale secolului al XX-lea, în literatura occidentală, se afirmă o direcție de creație și de gândire estetică și anume avangardismul; acesta este caracterizat prin: nonconformism, negarea tradiției și refuzul modelelor, prin faptul că se dorea apariția unor noi direcții de exprimare artistică și din care au derivat curente literare, cum ar fi: futurismul, constructivismul și suprarealismul.

Tendințe în spectacolul de teatru românesc

În România, datorită conjuncturii istorice și socio-politice, arta teatrală și creația dramaturgică a trecut prin perioade zbuciumate, cu urcușuri și coborâșuri, evoluția teatrului reproducând evoluția societății românești. În perioada interbelică, teatrul românesc a cunoscut o serie de tendințe importante, influențate de mișcările culturale și contextul social al vremii. Modernismul și Avangarda, aceste mișcări artistice au avut un impact semnificativ asupra artei românești. Artiștii au abordat noi forme de exprimare, încercând să se impună pe scena internațională cu contribuții inovatoare și originale.

Transformările percepției scenice ale actului artistic reflectat prin mijloace moderne de comunicare

O producție teatrală implică munca unei echipe care gravitează în jurul scenei: regizori, actori, proiectanți, constructori, tehnicieni, costumieri și machiori. Din punct de vedere tehnic există posibilități diverse, teatrele profesioniste oferind inovații din electronică, sisteme de iluminat și sonorizare; piesele de teatru sunt reprezentate în săli de teatru dar și în aer liber. Echipa de realizare a unei piese de teatru este formată din cei care apar în prim plan cât și din cei care nu se văd, dar au un rol important.

În capitolul al II-lea, intitulat „Muzica”, punctele principale supuse analizei sunt:

Spațiul scenic muzical în secolul XXI

Secolul al XX-lea a adus în mersul evolutiv al limbajului muzical, o schimbare majoră în comparație cu limbajul muzical tradițional.

Genurile muzicale

Cunoașterea și aprofundarea domeniului *istoriei muzicii universale și a istoriei muzicii românești* este foarte important în cunoașterea și înțelegerea stilurilor muzicale, în dezvoltarea culturii artistice teoretice și practice. Aceste cunoștințe dezvoltă posibilități de a explora și identifica, trăsături esențiale, valoarea creațiilor în cadrul fenomenului muzical, atât cel trecut cât și cel prezent dar și viziunile de perspectivă.

Apariția și evoluția genurilor muzicale clasice

Genurile muzicale reprezintă categorii distincte de muzică care au caracteristici comune în ceea ce privește structura, stilul, instrumentația și contextul cultural.

Apariția și evoluția genurilor muzicale de divertisment

Genurile muzicale de divertisment au apărut de-a lungul timpului ca răspuns la schimbările sociale, culturale și tehnologice. Ele reflectă gusturile și preferințele unei societăți la un moment dat și sunt adesea influențate de contextul istoric, geografic și demografic.

Impactul genurilor muzicale asupra teatrului muzical:

- ✓ Diversitate și inovație: integrarea diverselor genuri muzicale a permis crearea unor producții inovatoare și diverse, care reflectă complexitatea și varietatea culturală a societății.
- ✓ Atracția publicului: utilizarea genurilor populare atrage un public mai larg și mai tânăr, contribuind la revitalizarea și popularitatea teatrului muzical.
- ✓ Expresivitate și emoție: fiecare gen muzical aduce propria sa energie și emotivitate, îmbogățind narațiunea și oferind o gamă largă de expresii artistice.

Înnoiri de limbaj și arhitectonică scenică în muzica ultimului secol

Muzica ultimului secol, într-o perioadă marcată de schimbări și aspecte contradictorii, vine cu înnoiri de limbaj și arhitectonică. Limbajul tonal tradițional între anii 1910-1950 era considerat depășit și se căutau soluții de înlocuire. Schimbarea de la un romantism devenit desuet spre impresionism, a generat din punct de vedere al expresiei muzicale o diversificare în ceea ce privește nuanțele și diferențierile timbrale.

În capitolul al III-lea, am supus cercetării dialogul celor două arte, teatrul și muzica, de la origini până în prezent.

Aspecte comune

Muzica și teatrul sunt două forme de artă care, deși pot exista separat, au o relație simbiotică atunci când sunt combinate pe scenă. Abordarea lor împreună creează oportunități unice pentru inovație și comunicare profundă cu publicul.

Sincretismul muzicii și al teatrului are rădăcini adânci în tradițiile culturale din întreaga lume, de la tragediile grecești din antichitate la operele renascentiste și până la musicalurile contemporane.

Teatrul și muzica împreună, oferă o experiență artistică mai complexă și mai captivantă. Muzica poate accentua tensiunea dramatică, iar teatrul poate da muzicii o nouă dimensiune prin vizualizarea poveștii. Împreună sunetul și imaginea permit o comunicare multisenzorială cu publicul, îmbogățind percepția și înțelegerea mesajului artistic.

Teatrul și muzica, deși sunt forme de artă distincte, împărtășesc numeroase aspecte comune care le îmbogățesc și le apropie. Iată câteva dintre aceste aspecte comune:

1. **Emoția și expresivitatea** - ambele forme de artă au puterea de a transmite emoții profunde în public. În teatru, actorii își folosesc vocile, gesturile și expresiile faciale pentru a crea conexiuni emoționale, în timp ce în muzică, melodiile, ritmurile și armoniile pot genera o gamă largă de sentimente.

2. **Narațiunea și povestirea** - atât teatrul cât și muzica pot spune povești. În teatru, povestea este prezentată prin acțiunile și dialogurile personajelor, iar în muzică, povestea poate fi narată prin versuri (în cazul cântecelor) sau chiar prin compoziții instrumentale care sugerează o narațiune prin dinamica și structura muzicală.

3. **Ritmul și tempoul** - ritmul joacă un rol important în ambele arte. În muzică, ritmul este fundamental pentru structura și dinamica piesei. În teatru, ritmul este esențial pentru tempo-ul piesei, influențând cum se desfășoară acțiunea și cum se construiește tensiunea dramatică.

4. **Performanța live** - ambele arte se bazează adesea pe performanța live, ceea ce adaugă o dimensiune de spontaneitate și energie. Interacțiunea directă cu publicul este esențială, iar reacțiile audienței pot influența interpretarea artiștilor.

5. **Colaborarea artistică** - teatrul și muzica necesită adesea colaborări strânse între diferiți artiști. În teatru, regizorii, actorii, scenograful și tehnicienii lucrează împreună

pentru a crea o producție coerentă. În muzică, compozitorii, dirijorii și muzicienii colaborează pentru a aduce la viață o piesă muzicală.

6. Elementele vizuale - în ambele arte, elementele vizuale joacă un rol important. În teatru, scenografia, costumele și luminile contribuie la atmosfera și la înțelegerea piesei. În muzică, elementele vizuale pot include aspecte legate de performanța live, cum ar fi coregrafia sau proiecțiile video.

7. Tema și subiectul - atât teatrul cât și muzica pot aborda o varietate de teme și subiecte, de la dragoste și război la identitate și justiție socială. Ele reflectă adesea contextul cultural și istoric în care sunt create, oferind perspective asupra problemelor societății.

8. Structura formală - ambele arte au structuri formale care le ghidează. În teatru, structura piesei poate include acte și scene cu o progresie dramatică clară. În muzică, piesele pot fi structurate în forme cum ar fi sonata, simfonia sau cântecul, fiecare cu propriile sale reguli și convenții.

Impactul cultural și social - teatrul și muzica au avut întotdeauna un impact profund asupra culturii și societății. Ele pot influența opiniile publice, pot inspira schimbări sociale și pot reflecta sau critica realitățile contemporane.

În concluzie, teatrul și muzica împărtășesc multe aspecte comune, fiecare artă îmbogățindu-se reciproc prin colaborare și interferență, creând astfel experiențe artistice complexe și captivante.

Interferențe

Interferențele între muzică și teatru sunt numeroase și diverse, ele contribuind la îmbogățirea ambelor forme de artă și la crearea unor experiențe artistice complexe și captivante. Aceste interferențe pot fi observate în mai multe aspecte, de la utilizarea muzicii în spectacolele de teatru, la structuri de operă și musicaluri, și până la performance-uri experimentale și interdisciplinare.

Interferența muzical-teatrală care se reflectă în sufletul și ochiul publicului, inventarea și reinventarea acestui dialog muzică - teatru, a celor două arte a fost și va rămâne o temă mult dezbătută de-a lungul timpului.

Diferitele moduri de manifestare scenică au redat și vor reda complexitatea de trăiri

și sentimente care doar împreună, teatrul, muzica și alte arte pot realiza și transmite cât mai armonios și mai complex emoția scenică.

Interferențele între teatru și muzică sunt multiple și diverse, contribuind la crearea unor experiențe artistice bogate și complexe, care rezonază profund cu publicul. Aceste interferențe permit artiștilor să exploreze și să exprime emoții și idei într-un mod multidimensional și captivant.

În concluzie, interferențele între teatru și muzică sunt omniprezente și diverse, reflectând evoluția culturală și artistică de-a lungul secolelor. Aceste interacțiuni au creat și continuă să creeze forme artistice inovatoare și captivante, care îmbogățesc experiența spectatorului și oferă noi modalități de expresie pentru artiști.

Teatralitatea și teatralizarea muzicii

Teatralitatea muzicii se referă la utilizarea elementelor și tehnicilor teatrale în interpretarea și prezentarea muzicii. Aceasta include aspecte precum prezența scenică, costumele și decorul, eclerajul, narațiunea.

Teatralizarea muzicii asociate unui concept care combină elemente muzicale cu cele teatrale pentru a crea o experiență artistică complexă și integrată a fost și este o preocupare importantă pentru mulți oameni de cultură. Acestea includ diverse forme de artă, cum ar fi opera, musicalurile, concertele tematice, spectacolele de performance art și chiar unele genuri de muzică populară care adoptă o estetică teatrală.

Muzicalitatea teatrului

Muzicalitatea teatrului se referă la folosirea muzicii în cadrul spectacolelor de teatru, pentru a îmbogăți experiența dramatică și pentru a adăuga o dimensiune emoțională și atmosferică.

Sintagma „muzicalitatea teatrului” sugerează o abordare artistică și estetică în care muzica și elementele sonore sunt integrate în structura unei producții teatrale. Aceasta se referă nu doar la utilizarea efectivă a muzicii, ci și la modul în care ritmul, tonul, armonia și disonanța contribuie la narațiune și la crearea unei experiențe teatrale coerente și captivante.

Rolul potențator al muzicii în teatru și film

În prezent este important să regândim relația dintre artă și tehnică din punct de vedere al sunetului scenic și a efectelor de scenă, în contextul continuei dezvoltări a tehnologiilor.

Dezvoltarea tehnicii de scenă va influența direcția sonorizării muzicale, oferind alternative la întrebarea: de unde pornește aceasta și care este direcția în care se îndreaptă?!

Jocul interferențelor

„Jocul Interferențelor” este o sintagmă prin care vom explora felul cum muzica și teatrul se influențează reciproc pentru a crea o experiență artistică integrată și complexă. În teatrul muzical, aceasta nu constă doar într-un acompaniament, ci joacă un rol central în nararea poveștii, dezvoltarea personajelor și crearea atmosferei. Interferențele dintre muzică și teatru sunt esențiale pentru a amplifica emoțiile și pentru a sublinia temele și mesajele spectacolului.

Forme experimentale ale teatrului muzical

Formele experimentale ale teatrului muzical explorează noi modalități de exprimare artistică, combinând adesea muzica, dansul, drama și alte elemente pentru a crea experiențe inovatoare și captivante.

Forme de teatru și muzică pe care le regăsim în creațiile folclorice, teatrul popular în manifestările tradiționale

Muzica și teatrul în obiceiurile folclorice românești

Folclorul și teatrul se împletesc într-un mod fascinant, păstrând vie tradiția și identitatea culturală. În spectacolele folclorice, aspectul ceremonial se îmbină cu jocurile cu măști, iar artistul amator transmite dispoziția psihologică către publicul receptor. Astfel, teatrul românesc și folclorul, rămân surse importante de bucurie și reflecție a înțelepciunii colective.

Folclorul muzical românesc și teatrul au o legătură strânsă, ambele fiind expresii ale culturii și tradițiilor noastre. Folclorul muzical cuprinde toate creațiile culturii spirituale populare românești din domeniul artei sunetelor, iar teatrul popular aduce la viață aceste tradiții prin spectacole, dansuri și reprezentări. Astfel, folclorul și teatrul se împletesc într-un mod fascinant, păstrând vie identitatea noastră culturală. Teatrul românesc are o istorie bogată și variată, iar folclorul a jucat un rol important în dezvoltarea sa.

În concluzie, cunoașterea teatrului și muzicii în obiceiurile folclorice românești este vitală pentru păstrarea identității culturale, educației și coeziunii sociale. Aceste tradiții reprezintă un patrimoniu valoros care merită protejat și promovat, atât în contextul local, cât și global.

Energia scenică ca rezultat al interferenței celor două vibrații, cuvântul rostit și emiterea sunetelor muzicale în actul artistic

Aspecte generale privind, energia transmisă prin procesul dual, emiterea unor sunete și cuvintele rostite în actul artistic

Experimentele în domeniul energiei sunetului și al cuvântului au început în a doua jumătate a secolului al XX-lea, îi menționăm pe Jerzy Grotowski, Peter Brook, Andrei Șerban, Anatoly Vasiliev, care au pornit de la accepțiunea că sunetul este materia universală a vorbirii umane. O altă accepțiune legată de metafizică se cunoaște din vremea Egiptului Antic, Romei, Greciei, Indiei, Tibetului, prin care nu se delimitează lumea spirituală de cea fizică și recunoșteau vibrațiile drept sursa primară a existenței.

Din punct de vedere al fizicii cuantice moderne, orice manifestare exterioară a unui actor reprezintă energie, iar când sunetul și cuvântul sunt legate inexplicabil de mișcarea energiei, devenind un proces controlat de actor, ea devine *tehnică actoricească*.

Utilizarea intenționată a energiei sonore este o rezervă foarte mare a expresivității verbale a actorului.

Energia transmisă de muzică și teatru poate fi explorată prin prisma fizicii cuantice într-un mod metaforic și conceptual, punând în evidență interconectarea și efectele sinergice ale acestor arte asupra publicului.

Ziua Mondială a teatrului și ziua Mondială a muzicii

În anul 1961, la Viena, s-a decis că teatrul trebuie celebrat stabilindu-se o zi ca fiind numai a sa. Astfel a fost stabilită *Ziua Mondială a Teatrului*, de Institutul Internațional de Teatru în 1960, în cadrul Congresului Mondial din acest an. Teatrul a fost celebrat prima oară în 1962, la 27 martie, într-o zi în care se deschidea stagiunea Teatrului Națiunilor, la Paris.

Comunitatea teatrală internațională, sărbătorește în fiecare an, *Ziua Mondială a Teatrului*. Sunt invitate numeroase personalități din lumea teatrului, centrele naționale din țările membre ale Institutului Internațional de Teatru, artiști, precum și un public numeros.

Ziua Mondială a Muzicii este sărbătorită în diferite date în întreaga lume. În general, este sărbătorită pe 21 iunie, dar există unele țări care o marchează în alte zile ale anului. Această zi este dedicată celebrării și promovării muzicii în toate formele și genurile sale, recunoscând impactul pozitiv pe care îl are muzica în viețile oamenilor din întreaga lume artistică prin intermediul muzicii. Oamenii organizează concerte, evenimente și alte activități pentru a sărbători și a împărtăși bucuria muzicii cu alții.

Combinăția dintre teatru și muzică poate fi una extrem de captivantă și emoționantă. Spectacolele muzicale sunt un exemplu perfect în acest sens, în care muzica și dramatizarea se întrepătrund pentru a crea experiențe artistice complexe și memorabile. Aceste spectacole pot include cântece, dansuri și dialoguri care se completează reciproc pentru a transmite povești și emoții puternice publicului.

Sărbătorirea teatrului și muzicii împreună poate lua diverse forme, cum ar fi punerea în scenă a operelor sau a musicalurilor, organizarea de concerte în aer liber în care sunt integrate elemente de teatru, sau chiar producerea de filme sau emisiuni TV, care combină aceste două arte. Aceste evenimente și producții aduc adesea împreună artiști și creatori talentați din ambele domenii, rezultând într-un spectacol impresionant și memorabil pentru public.

În capitolul al IV-lea, am analizat etapele pregătirii unui interpret în teatru și muzică, un capitol intitulat *Interpretul în teatru și muzică. De la teorie la practică*.

Pregătirea unui artist în muzică și teatru este un proces complex care include atât aspecte tehnice, psihologice și spirituale. O abordare integrată, care combină teoria și practica, încălzirea fizică și vocală, pregătirea psihologică și tehnici de gestionare a

energiei, poate duce la performanțe de înaltă calitate și la o experiență artistică profundă și satisfăcătoare.

Cunostințe teoretice și practice

A. În domeniul muzical:

- ✓ Studiul teoriei muzicale: include înțelegerea notelor, acordurilor, ritmului, armoniei și structurii muzicale.
- ✓ Studiul partiturilor: analiza pieselor muzicale pentru a înțelege intenția compozitorului și stilul muzical.
- ✓ Tehnici vocale și instrumentale: dezvoltarea abilităților tehnice necesare pentru interpretarea pieselor muzicale.

B. În teatru:

- ✓ Studiul textelor dramatice: analiza pieselor de teatru, înțelegerea personajelor, contextului și subtextului.
- ✓ Tehnici actoricești: dezvoltarea abilităților de actorie, inclusiv dicția, expresivitatea și mișcarea scenică.
- ✓ Studiul teoriei teatrale: învățarea diferitelor stiluri și metode de interpretare, precum Stanislavski, Meisner, etc.

Vocalizele interpretului

Metodele cele mai importante de pregătire în interpretarea muzicală, pe care interpretul le poate folosi pentru a performa.

Pregătirea psihologică

Este necesar a se avea în vedere următoarele:

- **Relaxare și concentrare:** tehnici de relaxare pentru a reduce tensiunea și pentru a se concentra înainte de performanță.
- **Vizualizare:** vizualizarea succesului pe scenă pentru a construi încrederea și a reduce anxietatea.

Fenomenul transmiterii energiei către public

Transmiterea energiei scenice de la interpret către public este un aspect esențial al oricărei performanțe artistice, fie că este vorba de teatru, muzică, dans sau orice altă formă de artă interpretativă. Această energie scenică se referă la capacitatea interpretului de a capta atenția publicului, de a crea o conexiune emoțională și de a genera o reacție din partea acestuia.

Rugăciunea înainte de spectacol

Rugăciunea înainte de spectacol este un moment important pentru mulți interpreți, oferind o ocazie de reflecție, liniștire și concentrare. Acest ritual personal sau colectiv poate avea un impact semnificativ asupra stării mentale și emoționale a interpretului, pregătindu-l pentru performanță.

Meditația

Ce tipuri de meditație sunt ajutătoare în pregătirea interpretului?

Aceste practici ajută la întărirea psihicului și la dezvoltarea unei relații sănătoase cu emoțiile și gândurile, aspecte care sunt esențiale pentru orice interpret care dorește să atingă o performanță memorabilă.

Strategii privind cariera artistică

Un alt aspect ce privește interpretul este cunoașterea teoretică și punerea în practică a strategiilor de marketing, deciziile strategice pentru cariera artistului poate oferi informații valoroase pentru industria muzicală și teatrală în general, dar și pentru a înțelege mai bine relația dintre muzică, teatru și audiență.

Concluzii privind pregătirea unui interpret

Pregătirea unui interpret nu se oprește niciodată, fiecare spectacol fiind o ocazie de a învăța și de a se perfecționa. Printr-o pregătire meticuloasă și continuă, artiștii asigură cele mai bune condiții pentru a oferi publicului o experiență memorabilă. Pregătirea

continuă a unui interpret de muzică și teatru înainte de spectacol este un proces complex care vizează aspecte tehnice, mentale și fizice. Repetițiile constante, pregătirea mentală, ritualurile personale și superstițiile, încălzirea fizică și vocală, precum și o nutriție adecvată, sunt toate componentele esențiale care contribuie la succesul unei performanțe.

Aceste elemente combinate ajută interpretul să se simtă încrezător, concentrat și pregătit pentru a oferi o reprezentare de calitate. Printr-o abordare holistică, care include aspecte tehnice, mentale, emoționale și fizice, interpretările pot atinge excelența artistică și pot menține o carieră de succes.

CONCLUZII FINALE

Cercetarea temei „*Teatrul în muzică și muzica în teatru*” dezvăluie interdependența profundă și influențele reciproce dintre cele două arte. Relația simbiotică dintre muzică și teatru îmbogățește ambele forme de artă, oferind o gamă largă de oportunități pentru inovare și exprimare artistică.

În concluzie, muzica în teatru nu este doar un adaos decorativ, ci un element vital care îmbogățește experiența teatrală, adăugând adâncime și complexitate emoțională și contribuind semnificativ la impactul acestora asupra publicului.

Sincretismul în cercetarea muzicii și teatrului este un domeniu fascinant care explorează intersecțiile și interacțiunile dintre cele două arte. Argumentul pentru cercetarea acestui sincretism poate fi expus în mai multe moduri:

1. *Evoluția formelor artistice.* Studiul sincretismului muzicii și teatrului ne oferă o perspectivă asupra modului în care aceste arte s-au influențat reciproc de-a lungul istoriei. De exemplu, operele clasice integrează muzica și teatrul într-un mod complex, iar cercetarea acestora ne poate oferi înțelegeri profunde despre cum s-au dezvoltat și s-au schimbat formele artistice de-a lungul timpului.

2. *Comunicarea artistică.* Atunci când muzica și teatrul sunt combinate, se creează un mediu artistic bogat și complex, care poate transmite mesaje și emoții puternice. Cercetarea acestui sincretism ne ajută să înțelegem mai bine modul în care aceste două

forme artistice, comunică între ele și cu publicul, influența asupra percepțiilor și experiențelor noastre estetice.

3. *Explorarea identității culturale.* Muzica și teatrul sunt adesea legate de identitatea culturală și de tradiții. Studiul sincretismului lor ne poate ajuta să înțelegem mai bine cum aceste arte reflectă și contribuie la formarea și transformarea identităților culturale. De exemplu, în diversele forme de teatru muzical din diferite culturi, putem vedea cum muzica și teatrul sunt folosite pentru a exprima și a celebra identități culturale specifice.

4. *Inovația artistică:* interacțiunea dintre muzică și teatru poate stimula inovația artistică și creativitatea. Cercetarea acestui sincretism poate dezvălui noi modalități de explorare a formelor artistice și de creare a experiențelor artistice noi și captivante.

De exemplu, în domenii precum teatrul experimental sau muzica contemporană, sincretismul muzicii și teatrului poate conduce la creații care subminează limitele și așteptările convenționale.

5. *Impactul social și politic:* muzica și teatrul au adesea un impact puternic asupra societății și politicilor. Cercetarea sincretismului lor ne poate ajuta să înțelegem modul în care aceste arte sunt implicate în chestiuni sociale și politice importante și cum pot fi folosite pentru a influența opinia publică și pentru a promova schimbările sociale. De exemplu, teatrul muzical poate fi folosit pentru a aborda probleme sociale și politice contemporane într-un mod accesibil și captivant.

În concluzie, cercetarea sincretismului muzicii și teatrului este importantă pentru a înțelege mai bine relațiile complexe și interacțiunile dintre aceste două arte și pentru a explora modurile în care acestea pot influența și îmbogăți experiența noastră culturală și artistică.

Gândul final în cercetarea temei „*Teatrul în muzică și muzica în teatru*” subliniază complexitatea și bogăția interacțiunilor dintre aceste două forme de artă. Relația lor simbiotică nu doar că îmbogățește expresivitatea artistică, dar și redefinește constant granițele dintre ele, oferind noi oportunități pentru inovație și pentru crearea unor experiențe.

În esență, teatrul și muzica, prin fuziunea lor, reușesc să aducă la viață emoții, povești și idei într-un mod unic și profund. Muzica, prin capacitatea sa de a transmite direct emoția, și teatrul, prin puterea sa narativă și vizuală, se completează și se potențează reciproc. Această combinație creează un impact artistic care este mai mare decât suma

părților sale individuale, oferind publicului experiențe transformatoare.

Pe măsură ce tehnologia și societatea evoluează, această relație continuă să se dezvolte, deschizând noi căi pentru explorarea creativă. Fie că este vorba de musicaluri complexe, concerte tematice sau piese de teatru cu partituri muzicale elaborate, integrarea muzicii și teatrului promite să rămână o sursă inepuizabilă de inspirație.

Astfel, putem concluziona că teatrul în muzică și muzica în teatru este domeniul unui dialog artistic continuu, un schimb dinamic care îmbogățește atât creatorii, cât și publicul, invitându-ne să explorăm noi dimensiuni ale percepției și expresivității umane. Evoluția fenomenului teatral muzical în istorie reflectă schimbările culturale, sociale și tehnologice care au modelat societățile de-a lungul timpului.

Teatrul muzical, ca formă de artă, îmbină elemente de teatru, muzică, dans și spectacole vizuale, creând o experiență complexă și captivantă.

Fenomenul teatral muzical a evoluat semnificativ de la ritualurile antice la spectacolele complexe și tehnologizate de astăzi. Acest gen artistic continuă să reflecte și să influențeze societatea, adaptându-se constant la schimbările culturale și tehnologice. Teatrul muzical rămâne o formă vibrantă și dinamică de divertisment, capabilă să îmbine emoția umană cu arta scenică într-un mod unic și captivant.

Teatrul și muzica sunt două forme de artă care au avut o relație strânsă de-a lungul istoriei, iar conexiunea dintre ele este profundă și semnificativă. Concluzia importantă a conexiunii dintre teatru și muzică poate fi exprimată în mai multe puncte esențiale:

- În teatru, muzica are rolul de a intensifica emoțiile și sentimentele transmise de actori și poveste. Ea poate sublinia momentele dramatice, aduce o notă de umor sau poate adânci stările de melancolie. Această colaborare permite o experiență teatrală mai profundă și mai captivantă pentru public.
- Muzica poate stabili rapid timpul și locul unei scene, ajutând publicul să se imerseze în lumea spectacolului. Sunetele și melodiile adecvate pot transporta audiența în diferite epoci și locații, contribuind la veridicitatea și autenticitatea spectacolului.
- Muzica poate influența structura și ritmul unei piese de teatru. Ea poate marca tranzițiile între scene, poate accentua momentele de tensiune sau de relaxare și poate ghida fluxul narativ al poveștii. Astfel, muzica joacă un rol esențial în fluiditatea și coerența spectacolului.

- Muzica poate fi folosită pentru a dezvolta și a sublinia trăsăturile personajelor. Fiecare personaj poate avea un leitmotiv muzical care reflectă personalitatea, emoțiile și evoluția sa în poveste. Acest lucru adaugă o dimensiune suplimentară caracterizării și ajută publicul să se conecteze mai profund cu personajele.
- Interacțiunea dintre teatru și muzică poate crea un efect sinestezic, unde audiența nu doar vede și aude, dar simte și trăiește o experiență multisenzorială. Această fuziune de arte amplifică impactul emoțional și estetic al spectacolului, transformându-l într-o experiență memorabilă și complexă.
- Conexiunea dintre teatru și muzică încurajează inovația și creativitatea. Colaborarea dintre regizori, compozitori, muzicieni și actori poate duce la crearea unor opere originale și inovatoare, care transcend granițele tradiționale ale fiecărei arte în parte.

Legătura dintre teatru și muzică est efundamentală pentru amplificarea impactului artistic al ambelor forme de artă, în relație cu receptorul. Împreună, ele pot crea spectacole mai bogate, mai emoționante și mai captivante, oferind publicului o experiență artistică originală, complexă și profundă și în cele din urmă, îmbogățind opera de artă.

BIBLIOGRAFIE:

1. ALEXANDRESCU, Romeo, *Spicuri critice din trecut*, București, Editura Muzicală, 1972.
2. ALȘVANG, Arnold, *Beethoven*, București, Editura Muzicală, 1960.
3. APPIA, Adolphe, *Opera de artă vie*, București, Editura Uni text, 2000.
4. ARISTOTEL, *Poetica*, București, Editura Academiei, 1965.
5. ARTAUD, Antonin, *Teatrul și dublul său* traducere de Voichița Sasu și Diana Tihu – Suci, Cluj – Napoca, Editura Echinox, 1997.
6. ARTAUD, Antonin, BORIE, Monique, *Teatrul și întoarcerea la origini*, traducerea de Ileana Littera, Iași, Editura Polirom, 2004.
7. BACS, Miklós, *Propedeutica limbajului teatral nonverbal în arta actorului*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universală Clujeană, 2012.
8. BANU, George, BROOK, Peter, *Spre teatrul formelor simple*, București, Editura Polirom, 2005.
9. BAHTIN, Mihail, *Probleme de literatură și estetică*, București, Editura Univers, 1982.
10. BĂLAN, George, *Sensurile muzici*, București, Editura Tineretului, 1964.
11. BĂLAN, George, *Dincolo de muzică*, București, Editura pentru literatură, 1967.
12. BĂLAN, George, *George Enescu, Mesajul-estetică*, București, Editura pentru literatură, 1962.
13. BĂLAN, George, *Muzica. Tema de meditație filosofică*, București, Editura Științifică, 1965.
14. BĂLAN, Theodor, *Chopin, poetul pianului*, București, Editura Tineretului, 1963.
15. BĂLEANU, Andrei, *Arta transfigurării*, Editura Eminescu, București, 1983
16. BECKETT, Samuel, *Așteptându-l pe Godot*, traducere de Gellu Naum, București, Editura Cartea Veche, 2007
17. BERLIOZ, Hector, *Grotescul și muzica*, București, Editura Muzicală, 1983.
18. BLAGA, Lucian, *Opera poetică*, București, Editura Humanitas, 2012.
19. BOCA, Arsenie, *Cărarea Împărăției*, Deva, Editura Episcopiei Ortodoxe Române, 2006.

20. BOEHME, Jakob, *Aurora sau răsăritul care se întrezărește*, București, Editura Științifică, 1993.
21. BONAVENTURA, Arnaldo, *Verdi*, Paris, Felix Alcan, 1923.
22. BRĂDĂȚEANU, Virgil, *Întâlnire cu capodopera*, București, Redacția literatură pentru tineret, 1973.
23. BRĂILOIU, Constantin, *Opere, vol. III*, București, Editura Muzicală, 1983.
24. BRION, Marcel, *Mozart*, Paris, Amiot-Dumont, 1961.
25. BROOK, Peter, *Fără secrete. Gânduri despre actorie și teatru.*, traducere de Monica Andronescu, București, Editura Nemira, 2012.
26. BUGHICI, Dumitru, *Dicționar de forme și genuri muzicale*, București, Editura Muzicală, 1976.
27. CARANDINO, N., *Darclée. Viața de glorie și pasiune a unei mari artiste*, Brăila, Fundația Internațională Ateneul Român, 1995.
28. CĂPUȘAN, Maria Vodă, *Teatrul și actualitatea*, București, Editura Cartea Românească, 1984.
29. CEHOV, Mihail, *Către actori*, București, UNATC Press, 2014.
30. CIOMAC, Emanoil, *Pagini de cronică muzicală, vol. I, (1915-1938)*, București, Editura Muzicală, 1969.
31. CÎMPEANU, Liviu, *Elemente de estetică vocală*, București, Editura Interferențe, 1975.
32. COHEN, Robert, *Puterea interpretării scenice*, Cluj-Napoca, Editura CasaCărții de Știință, 2007.
33. COȘERIU, Eugeniu, *Introducere în lingvistică*, Cluj-Napoca, Editura Echinox, 1999.
34. COEUROY, André, *Wagner et l'esprit romantique*, Paris, Editura Gallimard, 1965.
35. CONSTANTINESCU, Gabriela, CONSTANTINESCU, Grigore, CARAMAN-FOTEA, Daniela, SAVA, Iosif, *Ghid de operă*, București, Editura muzicală a Uniunii compozitorilor, 1971.
36. CRISTIAN, V. *Wolfgang Amadeus Mozart*, București, Editura Muzicală, 1958.
37. CRIȘAN, Sorin, *Cercul lumii la D. R. Popescu*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002. CRIȘAN, Sorin, *Teatru, viață și vis. Doctrină regizorală. Secolul XX*, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2004.

38. CROCE, Benedetto, *Estetica*, București, Editura Univers, 1971.
39. CULIANU, Ioan Petru, *Eros și Magie în Renaștere*, traducere de Ana Cojanși Ion Acsan, București, Editura Nemira, 1999.
40. CULIANU, Ioan Petru, *Gnozele dualiste ale Occidentului*, Iași, Editura Polirom, 2013.
41. DEARLING, Robert, DEARLING, Cecilia, RUST, Brian, *The Guinness Book of Muzic*, London, Guinness Superlative Limited, 1979.
42. DEBUSSY, Claude, *Domnul Croche și muzicienii*, București, Editura Muzicală, 1970.
43. DELAVRANCEA, Celia, *Arpegii în ton major*, București, Editura Muzicală, 1984.
44. DRÎMBA, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, vol. III, București, Editura Saeculum, 1996.
45. DUMITRIU, ANTON, *Eseuri*, București, Editura Eminescu, 1986.
46. ELIADE, Mircea, *Aspecte ale mitului*, București, Editura Univers, 1975.
47. ELIADE, Mircea, *Făurari și alchimiști*, traducere de Maria și Cezar Ivănescu, București, Editura Humanitas, 1977.
48. ELIADE, Mircea, *De la Zamolxis la Genghis – Han*, traducere de Maria Ivănescu și Cezar Ivănescu, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980.
49. ELIADE, Mircea, *Drumul spre centru*, București, Editura Univers, 1991.
50. ELIADE, Mircea, *Ocultism, Vrăjitorie și Mode Culturale*, traducere de Elena Boarta, București, Editura Humanitas, 1997.
51. ELIADE, Mircea, *Șamanismul și tehnicile arhaice ale extazului*, traducere de Brîndușa Prelipceanu și Cezar Baltag, București, Editura Humanitas, 1997.
52. ELIADE, Mircea, *Mitul eternei reînțarceri*, traducere de Maria și Cezar Ivănescu, Editura Univers Enciclopedic, București, 1999.
53. ELIADE, Mircea, *Istoria credințelor și ideilor religioase*, București, Editura Univers Enciclopedic, 2000.
54. EURIPIDE, *Medeea*, traducerea de Alexandru Pop, București, Editura pentru Literatură, 1965.
55. FAURE, Elie, *Istoria artei*, București, Editura Meridiane, 1970.

56. FERNONDA, Foni, MISSIR, Nicolae, VOICANA, Mircea, ZOTTVICEANU, Elena, *George Enescu*, București, Editura Muzicală, 1964.
57. FEUERSTEIN, Georg, *Tantra. Calea Extazului*, traducere de Cristian Hanu, Brașov, Editura Mixt, 2001.
58. GIRARD, René, *Violența și sacrul*, București, Editura Nemira, 1995.
59. GHECIU, Radu, *Melpomene, Erato, Euterpe*, București, Editura Eminescu, 1990.
60. GHEORGHIU, Mihnea, *Scene din viața lui Shakespeare*, București, Editura de Stat pentru literatură, 1955.
61. GILBERT, Everett Katharine, KUHN, Helmut, *Istoria Esteticii*, traducere de Sorin Mărculescu, București, Editura Meridiane, 1972.
62. GOETHE, Johanne Wolfgang, *Faust*, traducere de Lucian Blaga, București, Editura de Stat pentru literatură și artă, 1955.
63. GROTOWSKI, Jerzy, *Spre un teatru sărac*, traducere de George Banu și Mirela Nedelcu – Patureau, București, Editura Unitext, Seria Magister, 1988.
64. GROTOWSKI, Jerzy, *Teatrul și ritual. Scrieri esențiale*, București, Editura Nemira, 2014.
65. GRUBER, R. I., *Istoria muzicii universale*, București, Editura Muzicală, 1961.
66. HEGEL, Friedrich, *Prelegeri despre estetică*, București, Editura Academiei, 1966.
67. HOFFMAN, Eta, *Cavalerul Gluck și alte scrieri fantastice*, București, Editura Muzicală, 1967.
68. HOFFMAN, Alfred, *Drumurile operei*, București, Editura Muzicală a Uniunii compozitorilor din România, 1960.
69. HOFFMAN, Alfred, *Repere muzicale*, București, Editura Muzicală a Uniunii compozitorilor din România, 1974.
70. HOMER, *Odiseea*, București, Editura Art, 2008.
71. HRISTEA, Ionel, *Povestiri despre oameni și muzică*, București, Editura Tineretului, 1960.
72. HUBOV, Gheorghe, *Johann Sebastian Bach, viața în imagini*, București, Editura Muzicală, 1965.
73. IARUSTOVSKI, B., *Ceaikovski*, București, Editura Cartea rusă, 1955.
74. ISAC, Dumitru, *Frumosul în filosofia clasică greacă*, Cluj–Napoca, Editura Dacia, 1970.

75. JORA, Mihail, *Momente muzicale*, București, Editura Muzicală, 1977
76. JUNG, K.G., *Puterea Sufletului (antologie)*, texte alese și traduse din limba germană de dr. Suzana Holan, București, Editura Anima, 1994.
77. JUNG, Karl, *Viața mea. Amintiri, vise, reflecții*, București, Editura Humanitas, 2008.
78. KALIDASA, *Sakuntala*, traducere de Eusebiu Camilar, București, Editura Pentru Literatură Universală, 1964.
79. KERNBACH, Victor, „*Enuma elish: Reorganizarea lumii*”, publicată în *Miturile esențiale*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1978.
80. LIICEANU, Gabriel, *Tragicul*, București, Editura Humanitas, 1993.
81. LOSSKY, Vladimir, *Introducere în Teologia Ortodoxă*, București, Editura Enciclopedică, 1993.
82. MARINO, Adrian, *Hermeneutica lui Mircea Eliade*, Cluj –Napoca, Editura Dacia, 1980.
83. MĂRTURISITORUL, Maxim, *Filocaliam* vol.III, Sibiu, Tipografia Arhidiecezană, 1948.
84. MIHĂESCU, Carmen, *Vibrații musicale țargumureșene*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2014.
85. MIHĂESCU, Carmen, *Convergențe ale artei muzicale cu arta teatrului*.
86. MIHĂESCU, Carmen, *Ponderea tragicului în creația musical-dramatică*.
87. MENUHIN, Yehudi și DAVIS, Curtis W., *Muzica omului*, București, Editura Muzicală, 1984.
88. MEYERHOLD, Vsevolod Emilievici, *Despre teatru*, București, Editura Fundația Culturală Camil Petrescu, 2011.
89. MIHĂLCESCU, Ioan, *Epopoea lui Ghilgameș*, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1920.
90. NICULESCU, Basu George, *Amintirile unui artist de operă*, București, Editura Muzicală, 1962.
91. NICOLAU-GOLFIN, Marin, *Istoria Artei*, vol. I, București, Editura didactică. NIETZSCHE, Friedrich, *Nașterea Tragediei*, traducere de Dobrogeanu Gherea și Ion Herdan, București, Editura Meridiane, 1979.

92. OTTO, Rudolf, *Sacrul*, Cluj –Napoca, Editura Dacia, 2002.
93. ORTEGA y GASSET, José, *Dezumanizarea artei și alte eseuri de estetică*, București, Editura Coresi, 2000.
94. PETRESCU, Camil, *Patul lui Procust*, București, Editura 100+1 Gramar, 1997.
95. PETRESCU, Camil, *Jocul ielelor*, București, Editura Albatros, 1978.
96. PETZOLD, Richard, *Wolfgang Amadeus Mozart, viața în imagini*, București, Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din România, 1961.
97. PETZOLD, Richard, *Giuseppe Verdi. Viața în imagini*, București, Editura Muzicală, 1963.
98. PINTEA, Adrian, *Hamlet sau actorul lucid*, București, Editura Allfa, 2002.
99. PLEȘU, Andrei, *Parabolele lui Iisus. Adevărul ca poveste*, București, Editura Humanitas, 2012.
100. PLEȘU, Andrei, *Despre îngeri*, București, Editura Humanitas, 2016
101. POP, Sergiu Dan, *Teatrul muzical - Reflexii structurale și stilistice*, București, Editura Muzicală, 2000
102. POPESCU-NEVEANU, Paul, *Dicționar de psihologie*, București, Editura Albatros, 1978.
103. RADU, Tania, *Cercuri în apă*, București, Editura Ecumest, 2005.
104. RACHET, Guy, *Tragedia greacă*, București, Editura Univers, 1980.
105. ROLLAND, Romain, *Goetheși Beethoven*, București, Editura Muzicală, 1963.
106. ROȘCA, Lucian-Emil, *Mentalități și Repere în Teatrul Postmodernist*, Jurnal SYMBOLON Numărul 2, 2007, p.153-155.
107. ROLLAND, Romain, *Viața lui Beethoven*, București, Editura de Stat, 1948.
108. SAVA, Iosif, BUȘULENGA, Zoe Dumitrescu, *Muzica și literatura. Scriitori români*, Editura Cartea Românească, 1986.
109. SBÎRCEA, George, *Rossini sau triumful operei bufe*, București, 1960.
110. SCHELLING, Friedrich Wilhelm Joseph, *Filosofia artei*, traducere de Simona Kessler, București, Editura Meridiane, 1992.
111. SCHONBERG, Harold, *Viețile marilor compozitori*, București, Editura Lider, 1997.

112. SCHOPENHAUER, Artur, *Lumea ca voință și reprezentare*, vol. III., traducere de Emilia Dolcu, Viorel Dumitrașcu, Gheorghe Puiu, Iași, Editura Moldova, 1972.
113. SCHUMANN, Robert, *Din cronicile Davidienilor*, București, Editura Muzicală, 1966.
114. SHAW, Bernard, *Despre muzică și muzicieni*, București, Editura Muzicală, 1991.
115. SILVESTRU, Valentin, *Personajul în teatru*, București, Editura Meridiane, 1966.
116. SIMENSCHY, Theofil, *Cultură și filosofie indiană în texte și studii*, București, Editură Științifică și Enciclopedică, 1978.
117. SOLLERTINSKI, Ivan, *Despre muzică și muzicieni*, București, Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din România, 1963.
118. SPOLIN, Viola, *Improvizație pentru teatru. Un manual de tehnici pedagogice și regizorale*, București, Atelier UNATC, 2002.
119. STANISLAVSKI, Konstantin Sergheevici, *Munca actorului cu sine însuși*, București, Editura ESPLA, 1955.
120. STANISLAVSKI, Konstantin Sergheevici, *Viața mea în artă*, București, Editura Cartea rusă, 1958.
121. STASOV, V. V., *Liszt, Schumann și Berlioz în Rusia*, București, 1963.
122. STĂNILOAE, Dumitru, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, București, Editura Basilica, 2013.
123. STEIN, D., YOUNG, J. *Cognitive Science and Clinical Disorders*, San Diego, San Diego Academic Press, 1992.
124. STOIANOV, Carmen, MARINESCU, Mihaela, *Istoria muzicii universale*, București, Editura Fundației România de mâine, 2009.
125. STOIANOVICI, Luminița, *Libertate și constrângere în arta actorului*, Iași, Editura Opera Magna, 2004.
126. STOENESCU, Daniil, *Atotprezență și Parusie*, Vârșeț, Editura Episcopiei Dacia Felix, 2009
127. ȘERBAN, Andrei, O biografie, Iași, Editura Polirom, 2006.
128. ȘTEFĂNESCU, Ioana, O istorie a muzicii universale, vol. II, București, Editura Fundației Culturale Române, 1996.
129. TONITZA-IORDACHE, Mihaela, BANU, George, *Arta teatrului*, București, Editura Nemira, 2004.

130. ȚĂRANU, Cornel, Enescu în conștiința prezentului, București, Editura pentru literatură, 1969.
131. ȚUȚEA, Petre, Reflecții religioase asupra cunoașterii, București, Editura Nemira, 1992.
132. VIANU, Tudor, Estetica, București, Editura Orizonturi, 2000
133. VIANU, Tudor, Prefață la Faust, vol. I-III, București, Editura pentru literatură, 1968.
134. VOICULESCU, Lucian, Oedipe de George Enescu, București, Editura Muzicală, 1947.
135. VANCEA, Zeno, George Enescu, București, Editura didactică și pedagogică, 1947.
136. WAGNER, Richard, Opera și drama, București, Editura Muzicală, 1983.
137. WALLMANN, Margarita, Pridvoarele cerului, București, Editura Muzicală, 1981.
138. ZIMMER, Henrich, Mituri și simboluri în civilizația indiană, București, Editura Humanitas, 1994.
139. PERIODICE.
140. „Muzica”, nr. 9, București, 1972.
141. „Revista Uniunii Compozitorilor”, nr. 1, București, 2000.
142. „România Literară”, nr. 39, București, 1999., „Yorick”, nr. 125, București, 2012.
143. ALLEN, Robert C. (c1991). Horrible prettiness : burlesque and American culture. University of North Carolina. p. 350. ISBN 978-0-8078-1960-9. Brantley, Ben (28 martie 2008). „Curtain Up! It's Patti's Turn at 'Gypsy'”. The New York Times. Accesat în 26 mai 2009.
144. *League Releases Annual "Demographics of the Broadway Audience Report" for 06-07" (Press release)*. Broadway League. 5 noiembrie 2007. Arhivat din original la 22 februarie 2010. Accesat în 26 mai 2009.
145. „*The Broadway League Announces 2007-2008 Broadway Theatre Season Results*” (Press release). Broadway League. 28 mai 2008. Arhivat din original la 22 februarie 2010. Accesat în 26 mai 2009.
146. BUELOW , George J. (2004). *A history of baroque music*. Bloomington, IN: Indiana University Press. p. 701_ ISBN 978-0-253-34365-9.

147. CARTER, Tim; BUTT, John, ed. (2005). *The Cambridge history of seventeenth-century music. The Cambridge History of Music. 1.* Cambridge University Press. p. 591. doi:10.1017/CHOL9780521792738.001. ISBN 978-0- 521-79273-8. Arhivat din original la 12 ianuarie 2013. Accesat în 26 mai 2009.
148. CONNEMA, Richard (2000). „*San Francisco: As Thousands Cheer and Dear World*”. TalkinBroadway.Org, Inc. Accesat în 26 mai 2009.
149. EVERETT, William A.; LAIRD, Paul R., ed. (2002), *The Cambridge companion to the musical. Cambridge companions to music.* Cambridge University Press. p. 310. ISBN 978-0-521-79189-2.
150. FLINN, Denny M. (c1997), *Musical! : a grand tour : the rise, glory and fallof an American institution.* New York: Schirmer Books. p. 556. ISBN 978-0-02-864610-7. Gillan, Don (2007). „*Longest Running Plays in London and New York*”. Stage Beauty. Accesat în 26 mai 2009.
151. GOKULSING, K. Moti; DISSANAYAKE , Wimal (2004) [1998]. *Indian popular cinema : a narrative of cultural change* (ed. Revised and updated). Stoke-on- Trent: Trentham. p. 161. ISBN 978-1-85856-329-9.
152. HOPPIN , Richard H., ed. (1978). *Anthology of medieval music. Norton introduction to music history.* New York, NY: Norton. p. 177. ISBN 978-0-393-09080-2.
153. HORN, Barbara Lee (1991). *The age of Hair: evolution and impact of Broadway's first rock musical.* New York, NY: Greenwood Press.p. 166. ISBN 978-0-313-27564-7.
154. JONES, John B. (2003), „*Our Musicals, Ourselves*”. Hanover: University Press of New England. p. 411. ISBN 978-1-58465-311-0. Accesat în 26 mai2009.
155. KENRICK , John (2003), „*History of Stage Musicals*”. Accesat în 26 mai 2009.
156. LAMB , Andrew (Spring, 1986). „*From Pinafore to Porter: United States-United Kingdom Interactions in Musical Theater, 1879-1929*”. *American Music.* Chicago: University of Illinois Press. (British–American Musical Interactions): 34–49. doi:10.2307/3052183. ISSN 0734-4392. JSTOR 3052183.
157. LAURENTS , Arthur (*4 august 1957*). „The Growth of an Idea”. *New York Herald Tribune. Primate, LLC.* Arhivat din originalul de la 12 decembrie 2007. Accesat în 26 mai 2009.

158. LORD , Suzanne (2003). BRINKMAN, David, ed. *Music from the age of Shakespeare : a cultural history*. Westport, Conn.: Greenwood Press. p. 236. ISBN 978-0-313-31713-2. Accesat în 26 mai 2009.
159. LUBBOCK, Mark (2002) [1962]. „*American musical theatre: an introduction*”. The Complete Book of Light Opera (ed. 1st). London: Putnam. pp. 753–756.
160. MORLEY, Sheridan (c1987). *Spread a little happiness : the first hundred years of the British musical*. London: Thames and Hudson. p. 224. ISBN 978-0-500-01398-4
161. PERKER, Roger, ed. (2001). *The Oxford illustrated history of opera*. Oxford illustrated histories (ed. illustrated). Oxford University Press.p. 541. ISBN 978-0-19-285445-2. Accesat în 26 mai 2009.
162. RICH , Frank (12 martie 2000). „*Conversations with Sondheim*”. New York Times Magazine. Accesat în 26 mai 2009.
163. ROUSH , Matt (30 iunie 2008). „*Exclusive: First Look at Joss Whedon's "Dr. Horrible"*”. TVGuide.com. Accesat în 26 mai 2009.
164. SHAKESPEARE, William (1998) [First published 1623]. Orgel, Stephen,ed. The tempest. The Oxford Shakespeare. Oxford University Press.p. 248. ISBN 978-0-19-283414-0
165. SHAW, Pete (2006), „*A glorious musical romp - with bite!*”. Broadway Baby. Arhivat din original la 28 septembrie 2007. Accesat în 26 mai 2009.
166. „*Record Attendances as Theatreland celebrates 100 Years*” (PDF) (Press release). Society of London Theatre. 18 ianuarie 2008.Arhivat din original (PDF) la 29 octombrie 2008. Accesat în 26 mai 2009.
167. SUSKIN, Steven (10 august 2003), „*ON THE RECORD: Ernest In Love, Marco Polo, Puppets and Maury Yeston*”, Playbill, Inc. Arhivat din original la 19 iulie 2012. Accesat în 26 mai 2009.
168. THORNTON, Shay (2007) „*A Wonderful Life*” (PDF). Houston, TX:Theatre Under the Stars. p. 27. Arhivat (PDF) din originalul de la 27 noiembrie 2007. Accesat în 26 mai 2009.
169. WHITE, Michael (15 decembrie 2003) „*Something for the weekend, sir?*” London: The Independent. Accesat în 26 mai 2009.
170. WILMETH, Don B.; MILLER, Tice L., ed. (1996) *Cambridge guide to American theatre (ed. 2nd)*. Cambridge University Press. p. 463. ISBN 978-0- 521-56444-1.

- 171.** BAUCH, Marc. *The American Musical*. Marburg, Germany: Tectum Verlag, 2003. ISBN 3-8288-8458-X (described here) Arhivat în 4 mai 2008, la Wayback Machine.
- 172.** BAUCH, Marc. *Themes and Topics of the American Musical after World War II*. Marburg, Germany: Tectum Verlag, 2001. ISBN 3-8288-1141-8 described here Arhivat în 4 mai 2008, la Wayback Machine.
- 173.** BLOOM, Ken (2004-10-01). „*Broadway Musicals*” ,The 101 Greatest Shows of All Time. New York, New York: Black Dog & Leventhal Publishers. ISBN 1-57912-390-2.
- 174.** MORDDEN, Ethan (1999). *Beautiful Mornin': The Broadway Musical in the 1940s*. New York: Oxford University Press. ISBN 0-19-512851-6.
- 175.** TRAUBNER, Richard. „*Operetta: A Theatrical History*”, Garden City, NY: Doubleday & Company, 1983.
- 176.** Article on history of musical theatre, focusing on American musicals (www.scaruffi.com/history/musical.html).
- 177.** History of the musical at History.com (www.history.com)
- 178.** The Broadway Musical Home (www.broadwaymusicalhom.com).
- 179.** Internet Broadway Database (www.ibdb.com).
- 180.** Long running plays (over 400 performances) on Broadway, Off- Broadway, London, Toronto, Melbourne, Paris, Vienna, and Berlin Arhivat în 2 aprilie 2010, Wayback Machine (www.word-theatres.com/longruns.html).
- 181.** Playbill (www.playbill.com).
- 182.** Stacy's Musical Village - large musical theatre site (www.theatre-musical.com).
- 183.** Știri și informații (www.stiri.com)
- 184.** Australia's leading musical theatre website (www.aussietheatre.com).
- 185.** British musical theatre publication, „*The Gaiety and related publications*”, available articles (web.archive.org).
- 186.** Edwardian theatre site with numerous midi files and other information Arhivat în 17 iulie 2006, la Wayback Machine.
- 187.** Guide to musical theatre detailing synopsis, cast lists, song lists and rights holder.

- 188.** Musical Cast Album Database (www.castalbumdb.com).
- 189.** StageAgent.com - Synopses & character descriptions for most majormusicals (www.stageagent.com).
- 190.** „TIME Magazine" collection of Broadway's evoluțion Arhivat în 11noiembrie 2011, la Wayback Machine (www.time.com).
- 191.** Resurse Internet (www.artactmagazine.ro).

